

Kulczyba wronie oko

Kulczyba wronie oko (*Strychnos nux-vomica* L.) – gatunek wiecznie zielonego drzewa lub krzewu z rodziny loganiowatych (Loganiaceae). Naturalny obszar występowania to lasy Indii, Sri Lanki, Kambodży, Laosu, Wietnamu, Tajlandii i Malezji, ale jako roślina uprawiana występuje w wielu jeszcze innych krajach o klimacie tropikalnym.

Objawy zatrucia:

- podniesienie ciśnienia tętniczego;
- przyspieszenie czynności serca;
- zwiększenie napięcia mięśni;
- problemy z poruszaniem oraz przykurcze mięśni;
- problemy z przełykaniem śliny;
- drżenie mięśni;
- brak możliwości oddychania.

Część trująca:

Cała roślina jest trująca, szczególnie nasiona. Zawierają one od 2 do 5% alkaloidów (głównie strychniny i brucyny). Strychnina jest wysoce toksyczna drogą wziewną, połknięta lub zaabsorbowana przez usta albo oczy.

W mniejszych dawkach strychnina działa jako stymulant. Właściwości nasion były pomocne w leczeniu anemii, astmy, bronchitu, bezsenności, malarii, chorób skórnych, epilepsji.

Czas działania:

W przypadku zatrucia strychniną, gdy pomoc medyczna nie zostanie udzielona natychmiast, śmierć następuje w ciągu kilku do kilkunastu godzin.

Na początku dochodzi do problemów z przełykaniem śliny, pojawiają się drżenia mięśni oraz brak możliwości oddychania. Takie napady trwają około minuty i powtarzają się 4-6 razy. W zależności od dawki podczas kolejnego napadu może nastąpić zgon zatrutego.

Blekot pospolity

Blekot pospolity (*Aethusa cynapium* L.) – gatunek rośliny należący do rodziny selerowatych (*Apiaceae* Lindl., dawna nazwa: baldaszkowate). Zwyczajowe nazwy: szaleń, psia pietruszka. Występuje w prawie całej Europie, a także na Kaukazie i w Azji Zachodniej. W Polsce jest pospolity, aż po niższe położenia górskie.

Objawy zatrucia:

- brak apetytu;
- pieczenie w ustach;
- drgawki;
- rozszerzenie źrenic;
- zaburzenia równowagi;
- biegunka;
- światłowstręt;
- ogólne osłabienie;
- paraliż;
- śmierć.

Część trująca:

Ziele i kłocze zawierają toksyczne związki chemiczne – koniinę i cynapinę. Bardziej toksyczna z nich koniina powoduje silne podrażnienie błon śluzowych przewodu pokarmowego, w większych dawkach powoduje paraliż współczulnego układu nerwowego.

Roślina ma gorzki i piekący smak, można jednak pomylić jej liście z podobnymi liśćmi (nać) pietruszki – blekot bowiem często rośnie w uprawach rolniczych jako chwast.

Czas działania:

Objawy zatrucia występują szybko, do 20 minut po spożyciu. Trucizna wchłania się przez skórę i błony śluzowe. Powoduje porażenie układu oddechowego i śmierć przez uduszenie.

W małych ilościach Blekot pospolity przejawia działanie przeciwbólowe, przeciwskurczowe i słabo uspokajające.

Konwalia majowa

Konwalia majowa (*Convallaria majalis* L.) – gatunek byliny kłączowej z monotypowego rodzaju konwalia (*Convallaria* L.). Konwalia jest rośliną leczniczą i popularną rośliną ozdobną, której głównym walorem są niewielkie kwiaty o charakterystycznym zapachu i dzwonkowatym kształcie. Znana jest pod wieloma nazwami zwyczajowymi i ludowymi. Występuje często w lasach niemal całej Polski, poza tym jest także uprawiana.

Objawy zatrucia:

- ucisk w klatce piersiowej;
- biegunka;
- zaburzenia rytmu serca;
- zaburzenia wzroku;
- zaburzenia postrzegania barw (wszystko zdaje się żółte);
- zawroty głowy;
- splątanie;
- nudności.

Część trująca:

Wszystkie bez wyjątku części rośliny, od łodygi przez liście do kwiatów i owoców, zawierają związki toksyczne. Trucizna nie ginie również podczas suszenia rośliny. Szczególnie nasiona i kwiaty są naszpikowane szkodliwymi chemicznymi związkami. Nawet woda z wazonu, w którym stała konwalia, zawiera te substancje. Trujące są także perfumy z konwalii.

Czas działania:

Po dostaniu się glikozydów nasercowych do organizmu początkowo pojawia się wysokie ciśnienie krwi i podwyższony puls. Później ciśnienie krwi spada, oddech pogłębi się, aż dochodzi do zatrzymania akcji serca.

Tritlenek diarsenu

Tritlenek diarsenu (*pot. arsenik*) – w temperaturze pokojowej jest to biała substancja drobnokrystaliczna. Nie ma wyczuwalnego zapachu i smaku. Jest silnie trujący. Arsenik ma zastosowanie do wyrobu szkła o zielonym zabarwieniu, do wyrobu emalii i farb (tzw. zieleń arsenikowa), do konserwacji skór i drewna, jako trucizna na gryzonie, w stomatologii do niszczenia miazgi zębowej oraz w medycynie.

Objawy zatrucia:

- bóle głowy;
- metaliczny posmak i nadmiar śliny w ustach;
- nadmierne pocenie;
- oddech o zapachu czosnku;
- pragnienie;
- biegunka, wymioty, krwiomocz;
- utrata przytomności;
- wstrząs;
- śmierć.

Objawy podtruwania:

- zmiany skórne (np. ściemnienie skóry);
- wypadanie włosów;
- bóle brzucha, mięśni;
- zapalenie błony śluzowej nosa i oczu.

Część trująca:

Tritlenek diarsenu jest łatwo wchłaniany przez układ pokarmowy. Toksyczne skutki występują również w wyniku wdychania lub po kontakcie ze skórą. Substancja jest bezbarwna, bez smaku i zapachu.

Czas działania:

Ostre zatrucia arsenem i jego związkami pojawiają się od pół godziny do 30 godzin od intoksykacji. Przy dostatecznie dużej dawce arseniku do zgonu dochodzi w ciągu kilku godzin.

Bieluń dziedzierzawa

Bieluń dziedzierzawa (*Datura stramonium* L.) – gatunek rośliny z rodziny psiankowatych (*Solanaceae* Adans.). Według różnych źródeł pochodzi on z: Meksyku, tropikalnych rejonów Ameryki, Indii, Azji Mniejszej lub Europy Południowej. Obecnie występuje na całym świecie poza Azją kontynentalną, Europą Wschodnią i północną Skandynawią. W Polsce epkofit występujący pospolicie.

Objawy zatrucia:

- omamy wzrokowe i słuchowe;
- suche i intensywnie czerwone błony śluzowe;
- duża suchość gardła i jamy ustnej oraz trudności w połykaniu, przejściowa utrata mowy;
- dezorientacja z nierozpoznawaniem otoczenia;
- przyśpieszenie oddechu;
- rozszerzenie źrenic i zaburzenia widzenia z jego całkowicie przejściową utratą;
- napady ogromnej wściekłości i szału, w dalszym etapie duże uspokojenie;
- narkotyczny sen, podczas którego może nastąpić zgon wskutek porażenia ośrodkowego oddechowego w rdzeniu przedłużonym.

Część trująca:

Spożycie wszystkich części rośliny jest niebezpieczne, ale najczęściej stosowane w celach odurzających i skrytobójczych są brunatno-czarne nasiona.

Dla dorosłego człowieka staje się niebezpieczne spożycie 15–25 nasion.

Substancje z nich zawarte powodują rozkurcz mięśni gładkich narządów wewnętrznych, hamują wydzielanie śliny, śluzu, potu i soku żołądkowego, a także rozszerzają źrenicę oka.

Czas działania:

Efekty bielunia rozwijają się do 4 godzin po spożyciu rośliny. Objawy pojawiają się kolejno przez kilka godzin. Działanie może się utrzymywać nawet przez kilka dni. Zatrucie bielunem może zakończyć się zgonem.

Pokrzyk wilcza jagoda

Pokrzyk wilcza jagoda (*Atropa belladonna* L.) – gatunek wieloletniej rośliny z rodziny psiankowatych (*Solanaceae*). Ma wiele nazw zwyczajowych: wilcza wiśnia, wilcza jagoda, psinki, leśna tabaka, belladonna. Występuje w Europie, Afryce Północnej, Azji Zachodniej. Introdukowana w części Ameryki Północnej. W Polsce także roślina uprawna i dziczejąca. Występuje głównie w południowej części kraju.

Objawy zatrucia:

- pobudzenie;
- gadatliwość;
- uczucie suchości w ustach;
- rozszerzenie źrenic;
- przyspieszenie oddechu;
- nudności i wymioty;
- zaczerwienienie twarzy;
- wysoka gorączka;
- zaburzenia wzroku i słuchu.

Część trująca:

Wszystkie części rośliny są trujące.

Produkowane z pokrzyku preparaty zmniejszają napięcie mięśni gładkich, działają hamująco na układ nerwowy przywspółczulny, rozszerzają źrenicę oka, zmniejszają wydzielanie wszystkich gruczołów. Znajdują zastosowanie w okulistyce podczas badania oka (atropina), a także w leczeniu kaszlu, kolki nerkowej i żółciowej, astmy i schorzeń żołądkowo-jelitowych

Czas działania:

Pierwsze objawy zatrucia: rozszerzenie źrenic i euforyczne zachowanie pojawiają się od 10 min do kilku godzin po spożyciu owoców lub liści wilczej jagody. W przypadkach ciężkiego zatrucia do wymienionych objawów dochodzą: majaczenie, halucynacje, drgawki, porażenie układu oddechowego, śpiączka.

Maniok jadalny

Maniok jadalny (*Manihot esculenta* Crantz), nazywany także maniokiem gorzkim lub podpłomyczem najużyteczniejszym – gatunek rośliny uprawnej należącej do rodziny wilczomleczowatych (*Euphorbiaceae*). Pochodzi z Brazylii.

Objawy zatrucia:

- bóle głowy;
- zawroty głowy i splątanie;
- szumy i duszności;
- ucisk w klatce piersiowej;
- wymioty;
- zaburzenia tętna;
- zaburzenia oddychania;
- obniżenie ciśnienia krwi;
- śpiączka.

Cześć trująca:

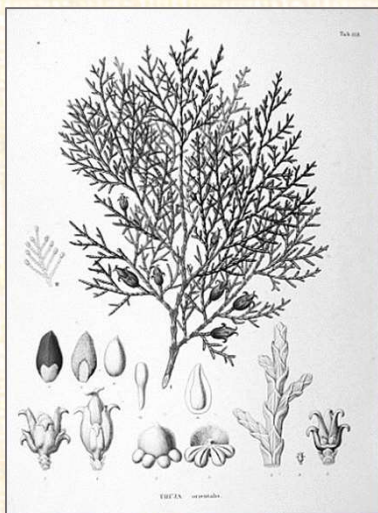
Bulwy korzeniowe w stanie surowym są trujące, ponieważ charakteryzują się dużą zawartością glikozydów cyjanogennych. Cyjanek łatwo przechodzi w silnie trujący kwas pruski. Właściwości trujące giną po odpowiednim wypłukaniu i ugotowaniu, upieczeniu lub wysuszeniu, wówczas bulwy mogą być spożywane bezpośrednio lub w różny sposób przyrządzone.

Czas działania:

Zatrucia są bardzo gwałtowne i najczęściej kończą się śmiercią. Osoba zatruta cyjankiem umiera krótko po dostaniu się trucizny do organizmu. Cyjanowodor łatwo wchłania się do organizmu przez płuca, skórę i układ pokarmowy.

Żywotnik zachodni

Żywotnik zachodni (*Thuja occidentalis*) – gatunek drzewa z rodziny cyprysowatych. Popularnie sadzony jako drzewo ozdobne w Europie, dokąd wprowadzony został w latach 30. XVI wieku. Żywotnik zachodni jest stosowany w homeopatii oraz w fitoterapii. Gatunek jest trujący dla człowieka i koni.

Objawy zatrucia:

- wymioty;
- ból brzucha;
- biegunka;
- bóle głowy;
- podrażnienie błony śluzowej żołądka i jelit;
- ból głowy;
- nerwowe pobudzenie;
- drgawki;
- krwawienie mięśnia sercowego;
- mocne i długotrwałe skurcze mięśni;
- śmiertelny bezdech.

Część trująca:

Trująca jest cała roślina, przy czym za działanie ogólnotoksyczne i drażniące odpowiada tujon. Żywotnik jest toksyczny dla człowieka.

Czas działania:

Zatrucia po spożyciu świeżej rośliny są z reguły łagodne. Przy długotrwałym spożywaniu małych dawek są one kumulowane i może dojść do przedawkowania tujonu.

Przy zatruciach śmiertelnych dochodzi do śpiączki, drgawek i bezpośrednią przyczyną zgonu są ciężkie uszkodzenia organów mięsnych i ośrodkowego układu nerwowego lub śmiertelny bezdech.

Lulek czarny

Lulek czarny (*Hyoscyamus niger* L.) – gatunek roślin z rodziny psiankowatych. Nazwy ludowe: lulka, lulek jadowity, szalej czarny, żabi barszcz. Na niżu Polski jest dość częsty, w górach rzadki.

Objawy zatrucia:

- halucynacje;
- zaburzenia świadomości;
- nadmierna wesołość i napady szału;
- rozszerzenie źrenicy;
- silne zaczerwienienie skóry;
- wysuszenie błon śluzowych jamy ustnej i gardła powodujące suchość w ustach i silne pragnienie.

Część trująca:

Wszystkie części rośliny są trujące, najbardziej jednak korzeń i nasiona.

Dawką śmiertelną jest już 15 nasion tej rośliny.

W mniejszych ilościach ma właściwości znieczulające, odprężające i halucynogenne. Takie zastosowanie lulka znano już w średniowieczu - w Niemczech kaci podawali go w odruchu humanitarnym skazańcom, Wikingowie mieszały lulka z piwem, od którego mieli potem trzydniowe kace.

Czas działania:

Początkowe objawy zatrucia przypominają upojenie alkoholem, może spowodować bóle i zawroty głowy. W stanie halucynacji wywoływanych przez liście lulka dominuje duże pobudzenie ruchowe. Przy większych dawkach następuje paraliż układu oddechowego powodujący śmierć.

Tojad mocny

Tojad mocny (*Aconitum firmum* Rchb.) – gatunek rośliny należący do rodziny jaskrowatych. Występuje w strefie klimatu umiarkowanego Europy i Azji. W Polsce występuje w Sudetach i Karpatach: w Tatrach, na Gubałówce, na Babiej Górze i w Paśmie Policy, na Pilsku, i na Baraniej Górze. Zdziczały z uprawy występuje również na niżu.

Ludowa nazwa tojadu to mordownik.

Objawy zatrucia:

- zaburzenia czucia (drętwienia, palenia, uczucie zimna, niewrażliwość na bodźce bólowe);
- zaburzenia połykania;
- niepokój, podniecenie, lęk;
- szum w uszach;
- obfite poty;
- bóle brzucha, nudności i wymioty;
- drżenia i skurcze mięśniowe;
- obniżenie temperatury ciała;
- drgawki;
- zaburzenia rytmu serca;
- porażenie ośrodka oddechowego i zgon (świadomość jest zachowana aż do śmierci).

Część trująca:

Trująca jest cała roślina, a najbardziej korzenie i nasiona. Akonityna zawarta w roślinie początkowo działa pobudzająco, a potem paraliżująco na nerwy czuciowe i ruchowe, co może spowodować śmierć wskutek paraliżu mięśni oddechowych i zatrzymania pracy serca. Może wnikać również przez skórę.

Czas działania:

Objawy pojawiają się bardzo szybko, już po kilku minutach. Zatrucie śmiertelne powoduje zgon w ciągu 2-6 godzin.